

ÖSU
Örnsköldsviks SeniorUniversitet

Program våren 2025

Välkommen till ÖSU!

Mötesplats för vetgiriga veteraner (och andra)

ÖSU är en ideell organisation, vars syfte i huvudsak är att ge föreläsningar i varierande ämnesområden och på akademisk nivå.

Pensionärer är en relativt stor grupp i samhället. Vi har livserfarenhet och med nyvunna kunskaper om modern forskning och teknik, har vi möjlighet att påverka vår samhällsutveckling, såväl inom demokrati som inom kulturliv.

Man behöver inte vara medlem i föreningen för att gå på föreläsningarna. De är öppna för alla intresserade.

ÖSU har sedan starten 2014 erbjudit 7 – 8 föreläsningar per år och därutöver en del föreläsningsserier.

Tyvärr är vi ytterst sårbara. Föreläsningar står och faller med att föreläsaren finns på plats. Det behövs enbart att ett tåg eller flyg inte startar i tid, för att vi måste ställa in föreläsningen. Därför uppmanar jag alla att gå in på vår hemsida, där vi kan meddela eventuella ändringar.

Tack alla medlemmar, för ert stöd och för att ni ger oss många kloka förslag!

Knut Meidell
Ordförande

Läs mera om våra föreläsningar i detta program eller på vår hemsida www.seniorovik.se

Information

Lokal

Föreläsningarna hålls i Pingstkyrkan, Lasarettsgatan 11 A, Örnsköldsvik om inte annat anges. **Obs!** Ta alltid för vana att titta in på vår hemsida www.seniorovik.se och kontrollera så att föreläsningen inte har blivit inställd eller flyttad. Har du nedsatt hörsel tänk på att försöka sitta i mittsektionen långt fram eller på läktaren.

Föreläsning - Ingen föranmälan

Till de vanliga föreläsningarna behövs oftast ingen föranmälan. Ta gärna med en god vän eller bekant, pensionär eller blivande sådan till en föreläsning. Man behöver alltså inte vara medlem för att lyssna på en föreläsning.

Avgift för föreläsning 60 kr

Vi tar ut en avgift på 60 kr vid varje föreläsning, kontant eller via Swish. För att undvika trängsel i kassan: Betala gärna avgiften i förväg med Swish. Skriv endast **föreläsningsdatum** som meddelande.

➔ **QR-kod för avgifter finns på sidan 10 !**

När anmälan behövs

Aktivitet i samband med årsmöte, resa, föreläsningsserie och liknande där anmälan behövs, om inte annat anges = **Inbetald avgift gäller som anmälan**. Vid begränsat antal platser meddelar vi hur anmälan ska göras.

Vill du bli medlem?

Vill du bli medlem kan du anmäla dig via e-post till seniorovik@gmail.com
Vi behöver: Namn, adress, mobilnummer, postadress och e-post. Du kan också anmäla dig på hemsidan www.seniorovik.se.

Medlemsavgiften är f.n. 100 kr/år. Den betalas till bankgironummer **560-1125** eller via Swish **123 589 13 38**.

Observera att medlemsavgiften gäller för kalenderår!

➔ **QR-kod för avgifter finns på sidan 10!**

Hemsida – e-postadress

Vi finns på nätet! Ta för vana att kontrollera om där står något nytt.
www.seniorovik.se E-postadress: seniorovik@gmail.com

1/ 2025

Naturens vackraste och flyktigaste element - SNÖ

Föreläsare

Sverker Sörlin

Professor i miljöhistoria vid Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm, författare och idéhistoriker.

Datum och tid

Torsdagen den 16 januari 2025, kl. 13.00 - 15.00.

Innehåll/Presentation

Sverker Sörlin är en flerfaldigt prisbelönt författare och idéhistoriker och en av Sveriges främsta röster inom klimat- och forskningsfrågor. Han är professor i miljöhistoria vid Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm och har forskat vid Berkeley, Princeton och universitetet i Cambridge. Bland hans mer än 40 böcker finns bästsäljande populärvetenskap, akademiska titlar och personliga essäer om allt från klimatförändring, Charles Darwin och nationsnamn till längdskidåkning. För sitt tvåbandsverk Världens ordning och Mörkret i människan mottog han Augustpriset 2004.

Han har under livet föreläst och arbetat i Sverige och utomlands vid en lång rad institutioner, expertorganisationer och lärosäten inkl. Folkuniversitetet. Han är en ledande röst inom miljöns humaniora. Den mest kända boken för den stora allmänheten kan vara Framtidslandet, en bok om Norrland.

Under 2024 har han kommit ut med en ny bok, Snö där han tar med sina läsare på en kulturhistorisk och populärvetenskaplig resa som samtidigt blir en personlig forskningsexpedition. Boken är ett sätt att öppna ögonen inför det magiska i tillvaron. Snön blir ett existentiellt element individuellt och kollektivt. En eftertänksam reflektion över vinterns flyktiga skönhet i en värld som smälter. Snön har många sidor och påverkar oss i tider där snöns utbredning minskat dramatiskt

Lokal

Pingstkyrkan, Lasarettsgatan 11 A, Örnsköldsvik.

Avgift

60 kr. QR-kod för Swish finns på sidan 10.

Kontaktperson

Agneta Grundberg, 070-309 59 48, grundberg7@telia.com

2/ 2025

Obs! Föreläsningsserie i litteratur Obs!

Föreläsare

1. *Peter Henning*, docent i litteraturvetenskap, Umeå universitet.
2. *Anders Öhman*, professor emeritus i litteraturvetenskap, Umeå universitet.
3. *Maria Jönsson*, professor i litteraturvetenskap, inriktning mot litteraturdidaktik, Umeå universitet.

Datum och tid

1. Onsdagen den 29 januari 2025, kl. 10.00 – 12.00.
2. Onsdagen den 5 februari 2025, kl. 10.00 – 12.00.
3. Onsdagen den 12 februari 2025, kl. 10.00 – 12.00.

Innehåll/Presentation

1. Den litterära romantiken i Sverige från 1800-talet till i dag

Peter Hennings forskning handlar om den litterära romantiken, poesi i olika former och relationer mellan konsten och den svenska välfärdsstaten.

2. Den självbiografiska litteraturen från antiken till i dag

Anders Öhmans forskning berör ämnen som norrländsk litteratur, svensk romanhistoria, litteraturdidaktik och populärlitteratur. Föreläsningen handlar om den självbiografiska romanen, eller autofiktion som den brukar kallas idag.

3. Barnlitteraturens historia: Från Rödluvan till Gittan och gråvargarna

Maria Jönssons forskning handlar om barnlitteratur, litteraturundervisning och olika perspektiv på tid och åldrande i skönlitteratur.

Lokal

Fullmäktigesalen, gamla Stadshuset, Nygatan 16, Örnsköldsvik.

Avgift

400 kr. för hela serien inklusive fika. Anmälan **senast** den 20 januari 2025 genom betalning av avgiften till bankgiro **560-1125** eller Swish **123 589 1338**. Skriv som meddelande: Föreläsning **Serie**. QR-kod för Swish finns på sidan 10.

Kontaktperson

Peter Blomqvist, 070-340 64 50, blomqvist.p@telia.com

3/ 2025

Drömmen om den gröna industrin

Föreläsare

Arne Müller

Arne Müller är frilansjournalist och författare, bosatt i Umeå.

Datum och tid

Torsdagen den 20 februari 2025, kl. 13.00 - 15.00.

Innehåll/Presentation

2013 utkom hans uppmärksammade bok om den svenska gruvnäringen: Smutsiga miljarder – den svenska gruvboomens baksida. 2016 fick han Grävande journalisters prestigefulla pris Guldspaden för boken Norrlandsparadoxen.

En batterifabrik i Skellefteå, ett helt nytt stålverk i Boden, vätgasbaserad framställning av järnsvamp i Gällivare och Kiruna. Det är bara några av de stora industriprojekt med koppling till klimatomställningen som har presenterats i norra Sverige. Det handlar om enorma investeringar. Totalt handlar det om mer än 1000 miljarder under de närmaste årtiondena.

Detta har väckt förhoppningar. Längre har klimatomställningen gått alldeles för långsamt. De nya industrierna ger löften om stora minskningar. Samtidigt kommer många tusen nya jobb att skapas i en del av landet som länge kämpat i motvind.

Men det finns problem. Behoven av el är enorma. Batteritillverkningen och den förnyelsebara elen kräver stora mängder metaller. Går det att täcka de enorma behoven av energi och ändliga resurser? Håller löftena om stora minskningar av utsläpp som påverkar klimatet? Kommer de nya industrierna att ge ett lyft åt norra Sverige? Finns det kanske en väg som förenar de nya industriella metoderna med en bättre hushållning med knappa resurser?

Lokal

Pingstkyrkan, Lasarettsgatan 11 A, Örnsköldsvik.

Avgift

60 kr. QR-kod för Swish finns på sidan 10.

Kontaktperson

Kerstin Brandelius, 070-659 32 46, bjutbildning@yahoo.com

Föreläsare

Björn Fagerberg

Pensionerad överläkare i internmedicin, Sahlgrenska universitetssjukhuset i Göteborg. Prof. emeritus vid avdelningen för molekylär och klinisk medicin vid Göteborgs universitet.

Datum och tid

Torsdagen den 20 mars 2025, kl. 13.00 - 15.00.

Innehåll/Presentation

Föreläsningen börjar med en personlig berättelse om att möta döden som ung medicinare och uppleva hur döende och död i stort sett negligerades på sjukhusen under 1970-talet. För att få ett nytt perspektiv på döden i dag, som beskrivs ur olika vinklar, görs en jämförelse med hur den var förr.

Därefter följer historien om hur sjukvårdens motstånd mot att hantera döende och död bröts ner och den palliativa vården kom till. Sedan vänds blicken mot individen och beskrivs de resurser som finns inom människan att hantera svår sjukdom och annalkande död. Här finns också en beskrivning av "näradödenupplevelser", vad de är och effekten av att vara med om dem.

Föreläsningens avslutning handlar om att den moderna döden är unikt annorlunda jämfört med förr och det öppnar för något som skulle kunna kallas en personlig död. Frågor välkomnas och i mån av tid finns det också möjligheter att diskutera dödshjälp ur ett vidare perspektiv än brukligt.

Lokal

Pingstkyrkan, Lasarettsgatan 11 A, Örnsköldsvik.

Avgift

60 kr. QR-kod för Swish finns på sidan 10.

Kontaktperson

Agneta Grundberg, 070-309 59 48, agnetagrundberg@gmail.com

5/ 2025

Från formgivare till industridesigner

Föreläsare

Lisbeth Svengren Holm

Professor emerita.

Datum och tid

Torsdagen den 24 april 2025, kl. 13.00 - 15.00

Innehåll/Presentation

I Europa grundade Bauhaus den första industriella designutbildning 1919. I USA startade de första industridesignerna på 1920-talet. Det var dock först efter andra världskriget som industridesign blev ett yrke i Europa och Sverige.

Föreläsningen följer utvecklingen av industridesign i USA före andra världskriget till Europa efter andra världskriget. Då började företag anlita industridesigner som konsulter eller anställa industridesigner som ansvariga för produktdesign. En av de svenska pionjerna var Sigvard Bernadotte, prins, men även utbildad designer. Han åkte till USA, hämtade inspiration hos sina amerikanska kollegor och startade en av de första industridesign-byråerna i Skandinavien; först i Köpenhamn 1950 och sedan i Stockholm 1964.

Det fanns ingen industridesignutbildning i Sverige förrän i mitten av 1970-talet när den första kursen startade på Konstfack. Bernadotte Design blev därför en skola för de formgivare som ville arbeta med industriell tillverkning - och tekniska produkter. Bernadotte Design la grunden till den svenska industriella designen. Vi följer utvecklingen av industridesign fram till våra dagar när tillverkningsindustrin övergått till serviceindustri och vad det har betytt för designutvecklingen bland annat i Sverige.

Lokal

Pingstkyrkan, Lasarettsgatan 11 A, Örnsköldsvik.

Avgift

60 kr. QR-kod för Swish finns på sidan 10.

Kontaktperson

Margita Åberg, 070-325 36 77, margita.aberg@hotmail.com

6/ 2025

Resa till Trondheim med ÖSU och Byberg&Nordin

Tid

Onsdag 7 maj – lördag 10 maj 2025.

En resa till Trondheim med många intressanta upplevelser.

Onsdag 7 maj

På vägen till Trondheim stannar vi till på Thailändska paviljongen i Bispgården där vi fikar och får en guidning av detta speciella byggnadsverk. Därefter blir nästa stopp Kretsloppshuset i Mörsil där vi intar lunch och sedan fortsätter resan mot Trondheim och vårt hotell, Comfort Hotell.

Torsdag 8 maj

Torsdag förmiddag besöker vi Ringve Musikmuseum där vi tar del av spännande musikhistoria med musicerande guider på det som är Norges Nationalmuseum för musik, med över 2000 instrument från hela världen. Efter den guidade turen äter vi en trevlig lunch på muséets restaurang, Café Victoria.

Under eftermiddagen kommer vi förhoppningsvis att kunna erbjuda er en föreläsning om bland annat AI, (Artificiell Intelligens) av forskare på NTNU, (Norges teknisk-naturvetenskapliga universitet).

Torsdag kväll samlas vi till en gemensam 2 rätters middag på Una Pizzeria & Bar.

Fredag 9 maj

Fredag med start på förmiddagen får vi en rundvisning av Nidarosdomens stenverkstäder där man arbetar med den ständigt pågående restaureringen av kyrkan. Efter en paus med tid för kaffe blir det så en guidad rundvandring i Nidarosdomen.

Fredag kväll arbetar vi på att kunna få vara med om en konsert med Trondheimssolisterne - en musikalisk kammarensemble bestående av stråkmusiker baserade i Trondheim. Vi har kontakt med ledningen för orkestern och de kommer att återkomma närmare jul när detaljerna kring konserten är klara.

Lördag 10 maj

På lördag vänder vi hemåt med lunchstopp på Jamtli i Östersund och på eftermiddagen stannar vi till vid Döda fallet där vi får guidning och fika.

Planeringen är i stort sett klar med undantag för föreläsning och konsert men vi räknar med att även dessa pusselbitar kommer att falla på plats. Vi återkommer i början av nästa år med ett helt färdigt program. Boka i din kalender redan nu!

Styrelse

Ordf.	Knut Meidell	knut.meidell@gmail.com 070-546 77 54
V. ordf.	Agneta Grundberg	agnetagrundberg@gmail.com 070-309 59 48
Kassör	Elsy Sjöberg	elsy.sjoberg@telia.com 070-384 86 26
Sekr.	Ing-Marie Nilsson	ingmarie_bmnilsson@hotmail.com 070-191 69 07
Ledamot	Erik Hägglund	hagglund.erik17@gmail.com 070-582 99 94
Ledamot	Kerstin Brandelius	bjutbildning@yahoo.com 070-659 32 46
Ledamot	Margita Åberg	margita.aberg@hotmail.com 070-325 36 77
Ledamot	Peter Blomqvist	blomqvist.p@telia.com 070-340 64 50

Programråd

Programrådet består av ledamöter ur styrelsen. Samman kallande är Margita Åberg, 070-325 36 77, margita.aberg@hotmail.com

Årsmöte 2025

Tid och plats

Onsdagen den 26 februari 2025, kl. 16.00, Bruksgården i Domsjö.

När du deltar vid årsmötet har du möjlighet att påverka föreningens framtid. Kom gärna med förslag och idéer till förändringar.

Har du förslag till funktionärer i föreningen? Kontakta då valberedningen, samman kallande: Ginger Wedin, 070-246 12 20, wedin.ginger@gmail.com eller Karin Nordin, 070-251 61 20, karin.m.b.nordin@telia.com

QR-koder för avgifter med Swish

Betala med Swish

123-589 13 38

ÖSU Föreläsning

Föreläsning 60 kr.
Meddelande: **Aktuellt datum**

Betala med Swish

123-589 13 38

ÖSU Medlemsavgift

Medlemsavgift 100 kr.
Meddelande: **Personuppgifter**
Personuppgifterna kan kompletteras
med e-post: seniorovik@gmail.com

Betala med Swish

123-589 13 38

ÖSU Föreläsn.serie

Föreläsningsserie 400 kr. Meddelande: **Serie**

Örnsköldsviks SeniorUniversitet
i samarbete med

Folkuniversitetet

SiS, SUS, HPU, ÖSU, ÖPU, UMSE, NorrSen

Förkortningarna ovan gäller pensionärs- och senioruniversiteten i norra regionen: Sollefteå, Sundsvall, Härnösand, Örnsköldsvik, Östersund, Umeå och Norrbotten. Länkar till de olika senior- och pensionärsuniversiteten finns på vår hemsida.

Hemsida: www.seniorovik.se

E-post: seniorovik@gmail.com

Bankgiro: **560-1125**

Swish: **123 589 13 38**